

Les residències de l'Ebre resistixen

Tot i ser una de les demarcacions més envellides del país, el sector dels geriàtrics ha driblat el gravíssim impacte patit en altres llocs del país

Terres de l'Ebre Paula Pedrero

Les Terres de l'Ebre és un dels territoris més llargs de Catalunya, característica que el converteix en un dels més vulnerables a la Covid-19. El 22% de la població és major de 65 anys (en comparació al 18% del conjunt de Catalunya) i a la Terra Alta esta xifra s'enfila fins al 29%, essent la comarca més envellida del territori català, seguida de la Ribera d'Ebre.

No obstant això, de moment l'Ebre és la demarcació menys afectada pel virus. Pel que fa a les residències a les Terres de l'Ebre (24 residències de gent gran -16 residències i 8 convents-, 10 residències de discapacitats i una residència de salut mental, amb un total de 1.917 usuaris), s'han comptabilitzat 11 residents positius, 205 casos sospitosos i 6 defuncions. A Catalunya, fins este dimecres, ja parlàvem de 8.862 residents positius, 15.965 sospitosos i 2.565 defuncions -i al voltant de 6.000 professionals afectats-. I és que hi ha una realitat a la ciutat de Barcelona i la seua àrea metropolitana, on es concentren el 80% dels positius, i una altra de diferent de la resta de Catalunya.

UNA MICROBOMBOLLA A què es deuen estes xifres? Com s'expliquen? L'entorn rural, amb menys aglomeracions i una densitat de població a anys llum de les grans ciutats, la reduïda mobilitat de la població (tant autòctona com visitant) i el fet d'haver iniciat el confinament quan no s'havia detectat cap cas, són alguns dels factors que expliquen el menor impacte de l'epidèmia. En paraules de Mar Lleixà, directora territorial de Salut, "les Terres de l'Ebre són una microbombolla dins el conjunt català".

Segons Cinta Pasqual, presidenta de l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA) i presidenta de l'Onada (Serveis amb una gran presència de residències de gent gran a les Terres de l'Ebre i d'altres punts del país), les residències de les Terres de l'Ebre, igual que la població, ha actuat amb responsabilitat, protegint-se del virus tancant les portes i extremant les

Una imatge d'arxiu de la residència de gent gran d'Amposta. / N. CARO

LA DADA

6 defuncions per Covid-19 a les 35 residències ebrengues

mesures de seguretat tant com ha estat possible. Rosanna Fatsini, delegada d'Afers Socials i Famílies a l'Ebre, ho corrobora: "Hem tingut casos esporàdics i molt puntuals a totes les residències, fet que demostra una molt bona manera d'actuar per part dels equips directius de les residències i de tots els professionals". A més, Pasqual destaca que durant moltes setmanes "no hem disposat ni d'Equips de Protecció Individual (EPIs) ni de tests de detecció ràpida, que tot just ara arriben". I afegix: "El virus ha arribat més tard a la nostra zona, hem pogut preparar-nos millor i no s'ha col·lapsat el sistema sanitari. Són factors que cal tenir presents".

PROTOCOL DE LES RESIDÈNCIES El 13 de març, quan es van

LA DADA

S'hi han practicat 400 proves PCR segons el Govern

tancar els centres residencials a tot Catalunya (no es permetia l'accés de visites ni nous ingressos), el virus ja havia entrat a moltes residències, però encara no ho havia fet a les de les Terres de l'Ebre. Fatsini explica que el protocol establia ja des d'aquell moment que els familiars poguessen treure la gent gran de les residències i portar-les a casa, sempre que estiguessen bé de salut, no mostressen simptomatologia de COVID-19 i al domicili poguessen ser atesos correctament, tant a nivell d'aïllament (en cas que fos necessari) com assistencial. "L'objectiu ha estat esponjar les residències amb la condició que els individus que abandonen els centres no poden tornar-hi a ingressar fins que acabe la crisi", aclaria Fatsini. "No obstant això, tenint en compte que la situació

s'està allargant, els protocols poden canviar a mesura que el desconfinament evolucione", afegix.

Fins ara, els protocols per a poder fer les proves PCR (les més efectives actualment) en limitaven l'ús a aquelles persones amb simptomatologia. Ara però, amb el nou pla d'acció per a la gestió de persones en l'àmbit residencial, s'està fent el test a tots els professionals i residents. A l'Ebre, des de la setmana passada es van començar a fer tests priorititzant aquelles residències on hi havia algun cas positiu. Els primers centres on es van realitzar van ser les Carmelites d'Amposta (on la mare superiora havia donat positiu) i la residència Natzeret de Móra d'Ebre. En ambdós centres totes les proves van donar negatiu. A continuació, també es van fer tests a la Consolació de Jesús, a la residència l'Onada d'Alcanar (on també tots els casos van ser negatius) i dimecres a l'Onada de Deltebre. "Els pròxims dies continuarem amb la resta de residències en funció de l'evolució de la crisi, sempre priorititzant aquelles que presenten casos. La intenció és re-

alitzar totes les proves abans de la primera quinzena de maig", explica Fatsini, que apunta que fins al moment (dades de dimecres) s'han realitzat unes 400 proves PCR tan sols a residències ebrengues.

"ABANDONATS" En esta crisi, diverses veus han apuntat que el sector residencial s'ha sentit abandonat durant un mes, i Pasqual ho corrobora. "El 12 de febrer ja vam alertar a Salut Pública de la gravetat de la situació si el coronavirus arribava a les residències, però no vam rebre una resposta. El 20 de març vam demanar al Departament de Salut i al Ministeri de Sanitat que medicalitzessin les residències, és a dir, que les dotessin de recursos materials i humans per a fer front al virus. Es va tardar un mes a reaccionar per part de les administracions", denuncia. "Alguna cosa ha fallat i no es pot atribuir la responsabilitat a les residències, que no estaven preparades per a enfrontar-se a un virus com este".

A les Terres de l'Ebre, però, l'afectació ha sigut molt inferior si la comparem amb altres demarcacions del país. La directora territorial de Salut, Mar Lleixà, comenta que tot i que al principi l'arribada de material (EPIs) anava "amb comptagotes" i es prioritizava sobretot els centres amb més casos a l'àrea metropolitana de Barcelona, a l'Ebre de material sanitari no n'ha faltat. "En l'àmbit residencial n'hem tingut sempre que n'hem necessitat. A més, quan encara no hi havia casos, les residències ja disposaven d'un quid bàsic preventiu, per si sorgia algun cas, i això ens donava certa tranquil·litat", explica.

Pasqual, per la seua banda, alerta que caldrà veure com evoluciona la situació en les pròximes setmanes, valorar el calendari de desconfinament previst, analitzar i quantificar l'afectació humana, econòmica i material d'esta epidèmia en el sector i actuar en conseqüència. "Hem de ser conscients que fins que no existisca una vacuna haurérem de relacionar-nos d'una manera molt diferent de l'actual", conclou.